

Pohjois-Suomen hallinto-oikeus

pohjois-suomi.hao@oikeus.fi

Lausunto hallinto-oikeudelle koskien rakennuslautakunnan päätöksestä 13.2.2024 § 10 tehtyä valitusta / Nyman / Diaarinro 305/03.04.04.04.10/2024

Pekka Nyman on jättänyt kunnallisvalituksen rakennuslautakunnan päätökseen 13.2.2024 § 10. Valitus pohjautuu oikaisuvaatimukseen, joka kohdistuu rakennuslautakunnan päätökseen 28.11.2023 § 69. Pohjois-Suomen hallinto-oikeus pyytää antamaan lausunnon valituksen johdosta. Lausunnossa on annettava selostus asiasta, vastattava oikeudenkäynnin osapuolen esittämiin vaatimuksiin ja niiden perusteluihin sekä lausuttava esitetystä selvityksestä.

Rakennuslautakunta antaa selostuksen asiasta ja vastaa valituksessa esitettyihin vaatimuksiin ja selvitykseen seuraavasti:

Toimivallan delegointi rakennuslautakunnalle ja rakennustarkastajalle jätehuollon valvonnan näkökulmasta

Pelkosenniemen kunnanvaltuusto on hyväksynyt 12.5.2022 § 26 hallintosäännön, jossa se on delegoinut rakennustarkastajalle hallintosäännön §:ssä 37 *jätehuollon valvonnan*, sekä vesihuoltolain ja hajavesiasetuksen mukaiset asiat.

Hallinto-oikeus on 20.11.2023 antamallaan päätöksellä 1938/2023 kumonnut Pelkosenniemen kunnanvaltuuston hallintosäännön hyväksymistä koskeva päätöksen 12.5.2022 § 26 osittain muun ohella sillä perusteella, että *jätehuollon valvonta* kunnassa kuuluu jätelain 24 §:ssä säädetyllä perusteella kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen toimivaltaan, ja että kunnan ympäristönsuojeluviranomainen voi kuntien ympäristönsuojelun hallinnosta annetun lain 7 §:n 1 momentissa säädetyllä tavalla siirtää toimivaltaansa edelleen alaiselleen viranhaltijalle.

Rakennuslautakunta on päättänyt 28.11.2023 § 69 siirtää seuraavat tehtävät rakennustarkastajan toimivaltaan: 1) rakennusluvista sekä toimenpide- ja purkuluvista päättäminen; 2) maankäyttö- ja rakennuslain mukaisesta aloittamisoikeudesta päättäminen; 3) maankäyttö- ja rakennuslain mukaisesta rakennusluvan yhteydessä myönnettävästä vähäisestä poikkeamisesta päättäminen; 4) maankäyttö- ja rakennuslain mukaisesta tilapäiselle rakennukselle myönnettävästä rakennusluvasta päättäminen ja 5) *jätehuollon valvonta*.

Nyman on tehnyt asiasta 19.12.2023 päivätyn oikaisuvaatimuksen, jossa on väitetty, että *”lautakunta on delegoinut sellaista toimivaltaa, mitä sillä ei ole. Hallinto-oikeus on poistanut toimivallan rakennustarkastajalta eikä valtuusto ole antanut rakennuslautakunnalle toimivaltaa, mitä lautakunta*

on nyt päättänyt siirtää. Päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä ja lautakunta on ylittänyt toimivaltansa. Päätös tulee kumota.”

Rakennuslautakunta on käsitellyt Nymanin oikaisuvaatimuksen 13.2.2024 § 10 ja päättänyt seuraavaa: *”Oikaisuvaatimus hylätään muilta osin paitsi oikaisuvaatimukseohjeen osalta. Oikaisuvaatimusohje on korjattu 19.12.2023 pöytäkirjaan.”*

Nyman on jättänyt kunnallisvalituksen rakennuslautakunnan päätökseen 13.2.2024 § 10.

Hallinto-oikeus on antanut 11.3.2024 päivätyn välipäätöksen (Diaarinro 305/03.04.04.04.10/2024). Hallinto-oikeus keskeyttää valituksenalaisen päätöksen täytäntöönpanon siltä osin, kuin rakennuslautakunta on päättänyt siirtää rakennustarkastajan toimivaltaan *jätehuollon valvonnan*. Täytäntöönpano keskeytetään, kunnes valitus on hallinto-oikeudessa ratkaistu tai asiassa toisin määrätään. Hallinto-oikeus toteaa, ettäse on 20.11.2023 antamallaan päätöksellä 1938/2023 kumonnut Pelkosenniemen kunnanvaltuuston hallintosäännön hyväksymistä koskeva päätöksen 12.5.2022 § 26 osittain muun ohella sillä perusteella, että *jätehuollon valvonta* kunnassa kuuluu jätelain 24 §:ssä säädetyllä perusteella kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen toimivaltaan, ja että kunnan ympäristönsuojeluviranomainen voi kuntien ympäristönsuojelun hallinnosta annetun lain 7 §:n 1 momentissa säädetyllä tavalla siirtää toimivaltaansa edelleen alaiselleen viranhaltijalle.

Täytäntöönpanon keskeyttämisvaatimus

Valituksessa vaaditaan täytäntöönpanon keskeyttämistä. Perusteluna esitetään muun muassa, *”että mikäli päätöstä ei keskeytetä, jää voimaan laiton tilanne, jossa viranomainen käyttää valtaa, jota sillä ei lain eikä hallintosäännön mukaan ole. Se aiheuttaa mahdollisesti virkarikosten sarjan ja aiheuttaa haittaa rakennushankeisiin ryhtyville, koska he eivät voi luottaa viranomaiseen.”*

Kuten edellä on todettu, hallinto-oikeus on antanut 11.3.2024 päivätyn välipäätöksen (Diaarinro 305/03.04.04.04.10/2024). Hallinto-oikeus on keskeyttänyt valituksenalaisen päätöksen täytäntöönpanon siltä osin, kuin rakennuslautakunta on päättänyt siirtää rakennustarkastajan toimivaltaan *jätehuollon valvonnan*.

Rakennuslautakunta:

Rakennuslautakunta on merkinnyt tiedoksi 16.4.2024 § 21 hallinto-oikeuden välipäätöksen (11.3.2024), jossa se on keskeyttänyt valituksenalaisen päätöksen täytäntöönpanon siltä osin, kuin rakennuslautakunta on päättänyt siirtää rakennustarkastajan toimivaltaan *jätehuollon valvonnan*. Välipäätös on tuotu rakennuslautakunnan, kunnanhallituksen ja valtuuston puheenjohtajille tietoon 11.3.2024.

Delegointi ilman toimivaltaa

Valituksessa esitetään, että *valtuusto ei ole antanut toimivaltaa lautakunnalle, jota olisi voinut delegoida.*

Rakennuslautakunta:

Rakennuslautakunta toteaa, että rakennuslautakunnan pykälätekstissä on ilmaistu epätarkasti seuraava kohta: *”Rakennustarkastaja: Valtuusto ei ole antanut delegointioikeutta lautakunnalle, joten*

delegointipäätös ei ole ollut hallintosäännössä. Rakennustarkastajalle on voimassa oleva delegointipäätös on niin kauan voimassa kun uusi hallintosääntö on saanut lainvoiman.”

On ollut inhimillinen virhe, että lautakunnan delegointipäätökseen 28.11.2023 § 69 on sisältynyt *jätehuollon valvonta*, vaikka hallinto-oikeus on on 20.11.2023 antamallaan päätöksellä 1938/2023 kumonnut Pelkosenniemen kunnanvaltuuston hallintosäännön hyväksymistä koskeva päätöksen 12.5.2022 § 26 osittain muun ohella sillä perusteella, että *jätehuollon valvonta* kunnassa kuuluu jätelain 24 §:ssä säädetyllä perusteella kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen toimivaltaan.

Pelkosenniemen hallintosääntö on päivitetty (kvalt 15.12.2023 § 149) ja astunut voimaan 1.1.2024. Kunnanhallituksen päätöksessä 07.12.2023 § 454, jossa se on valmistellut päätösesitystä valtuustolle on todettu, että *”Hallintosäännössä on huomioitu Pohjois-Suomen hallinto-oikeuden 20.11.2023 antama päätös, joka koskee rakennuslautakunnan ja rakennustarkastajan tehtäviä ja toimivaltaa. Rakennustarkastajan tehtäviä ja toimivaltaa tarkennetaan lautakunnan delegointipäätöksellä.”*

1.1.2024 voimaan astuneessa hallintosäännössä on rakennuslautakunnalle ja rakennustarkastajalle delegoitu seuraavat tehtävät:

23 § Rakennuslautakunnan tehtävät ja toimivalta

Rakennuslautakunta johtaa ja kehittää alaistaan toimintaa ja vastaa palvelujen tuloksellisesta järjestämisestä. Lautakunta seuraa ja arvioi palvelujen vaikuttavuutta ja varaa asukkaille ja käyttäjille mahdollisuuden osallistua palveluiden suunnitteluun ja kehittämiseen.

Lautakunta edustaa kuntaa ja käyttää kunnan puhevaltaa toimialaansa kuuluvissa asioissa.

Rakennuslautakunta toimii maankäyttö- ja rakennuslain mukaisena kunnan rakennusvalvontaviranomaisena

Lautakunta päättää

- 1) rakennusluvista sekä toimenpide- ja purkuluvista
- 2) MRL:n:n mukaisesta aloittamisoikeudesta
- 3) MRL:n mukaisesta rakennusluvan yhteydessä myönnettävästä vähäisestä poikkeamisesta
- 4) MRL:n mukaisesta tilapäiselle rakennukselle myönnettävästä rakennusluvasta
- 5) *jätehuollon valvonnasta*
- 6) kunnan päätäntävaltaan kuuluvista poikkeamisluvista ja poikkeamisluvista annettavista lausunnoista
- 7) maankäyttö ja rakennuslain mukaisesta lupa- ja valvontamaksusta
- 8) maankäyttö ja rakennuslain mukaisesta yhdyskuntateknisten laitteiden sijoittamisesta, muuttamisesta ja poistamisesta
- 9) maankäyttö ja rakennuslain mukaisesta suunnittelutarveratkaisusta
- 10) maankäyttö ja rakennuslain mukaiset katujen, teiden, puistojen, virkistysalueiden ja muiden yleisten alueiden suunnitelmista
- 11) reittisuunnitelmista, joista kunta päättää
- 12) korvauksista toimialallaan
- 13) uhkasakon tai teettämisuhan asettamisesta ja määräämisestä
- 14) kunnanhallitukselle kaavoista ja kaavamuuoksista annettavasta lausunnoista
- 15) rakentamiskehotuksen antamisesta MRL 97 §:n mukaisesti
- 16) naapurikuntien rakennusjärjestyksistä ja suunnittelutarveratkaisuista annettavista lausunnoista
- 17) päättää vesihuoltolain, hajajätevesiasetuksen mukaisista asioista, jotka eivät kuulu ympäristönsuojeluviranomaiselle

- 18) Päättää rakennusrasitteen ja asemakaavan edellyttämän rasitteen perustamisesta, poistamisesta ja muuttamisesta.
- 19) myöntää maankäyttö- ja rakennuslain mukaisen maisematyöluvan

27 § Muut viranhaltijat ja heidän tehtävänsä ja toimivaltansa

Rakennustarkastaja

Rakennustarkastajan tehtävät ja toimivalta:

- 1) toimia rakennusvalvontaviranomaisena rakennuslautakunnan tekemän delegointipäätöksen mukaisesti
- 2) hoitaa rakentamisen neuvontaa ja valvontaa kunnassa maankäyttö- ja rakennuslain mukaisesti
- 3) hyväksyy maankäyttö- ja rakennuslain mukaisen vastaavan työnjohtajan ja erityisalan työnjohtajan nimeämisen
- 4) hyväksyä maankäyttö- ja rakennuslain mukaisen rakennuttajavalvonnan
- 5) päättää maankäyttö- ja rakennuslain mukaisesta kiinteistöjen yhteisjärjestelystä
- 6) maastoliikennelain mukaiset tehtävät
- 7) laatia vastuualueensa sopimukset
- 8) päättää MRL:n mukaisten vastuuhenkilöiden nimeämisestä ja erottamisesta
- 9) Merkitsee rakennuksen paikan ja korkeusaseman

Edellä olevissa hallintosäännön kohdissa **23 § Rakennuslautakunnan tehtävät ja toimivalta** ja **27 § Muut viranhaltijat ja heidän tehtävänsä ja toimivaltansa / Rakennustarkastaja** on todettava, että *jätehuollon valvonta* on korjattu hallinto-oikeuden päätöksen (20.11.2023) mukaisesti pois rakennustarkastajan tehtävistä, mutta on epähuomiossa jäänyt rakennuslautakunnan tehtäviin. Tässä ei ole otettu huomioon *jätehuollon valvonta* kunnassa kuuluu jätelain 24 §:ssä säädetyllä perusteella kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen toimivaltaan.

Näin ollen rakennuslautakunta on delegoinut 1.1.2024 voimaan astuneen hallintosäännön nojalla tehtäviä ja toimivaltaa rakennustarkastajalle. Lautakunta on tarkentanut 13.2.2024 tekemäänsä delegointipäätöstä 18.4.2024 seuraavasti, jolloin *jätehuollon valvonta* on rakennustarkastajalle delegoiduista tehtävistä poistettu:

- 1) päättää rakennusluvista sekä toimenpide- ja purkuluvista (MRL 130§)
- 2) myöntää maankäyttö- ja rakennuslain mukaisen maisematyöluvan (MRL 130§)
- 3) myöntää maankäyttö- ja rakennusluvan mukaisen aloittamisoikeuden (MRL144§)
- 4) myöntää maankäyttö- ja rakennuslain mukaisen vähäisen poikkeuksen rakennusluvan yhteydessä (MRL 175§)
- 5) myöntää maankäyttö- ja rakennuslain mukaisen rakennusluvan tilapäiselle rakennukselle (MRL 176§)
- 6) päättää vesihuoltolain ja hajavesiasetuksen mukaiset asiat
- 7) päättää aloittamisoikeudesta ja vähäisestä poikkeamisesta rakennusluvan yhteydessä
- 8) päättää vesihuoltolain, hajajätevesiasetuksen mukaisista asioista, jotka eivät kuulu ympäristönsuojeluviranomaiselle, pakkotoimista päättää lautakunta.
- 9) päättää maankäyttö ja rakennuslain mukaisesta suunnittelutarverkaisesta (MRL 137§).

1.8.2022 voimaan astuneen hallintosäännön §:n 18 mukaan *kunnanhallitus / lautakunta voi siirtää tehtäviä ja toimivaltaan sa edelleen, ellei lainsäädännöstä muuta johdu.*

1.1.2024 voimaan astuneen hallintosäännön §: 28 mukaan

Toimielin ja viranhaltija voi siirtää sille hallintosäännössä määrättyä toimivaltaa edelleen alaiselleen viranomaiselle. Se, jolle toimivaltaa on edelleen siirretty, ei voi enää siirtää toimivaltaa edelleen.

Rakennuslautakunta toteaa lopuksi, että hallintosäännössä on kysymys kunnan sisäisen hallinnon ja toiminnan järjestämisestä. Tästä syystä on vakiintuneesti katsottu, että hallintosääntöä voidaan soveltaa heti kun se tai sen muutos on hyväksytty. Tämä edellyttää, että kokouksen pöytäkirja on tarkastettu.

Kuntaliiton lakimieheltä saadun kannanoton mukaan myös delegoinnissa on kyse hallinnon sisäisestä järjestämisestä eikä olisi estettä sille, että viranhaltija tekee päätöksiä asiasta, vaikka delegointipäätöksestä olisi valitettu. Viime kädessä asiaa arvioidaan kuntalain 143 §:n perusteella: *Päätös voidaan panna täytäntöön ennen kuin se on saanut lainvoiman. Täytäntöönpanoon ei kuitenkaan saa ryhtyä, jos oikaisuvaatimus tai valitus käy täytäntöönpanon johdosta hyödyttömäksi taikka jos oikaisuvaatimuksen käsittelevä toimielin tai valitusviranomainen kieltää täytäntöönpanon."*

Huomion arvoista on, että rakennustarkastaja ei ole tehnyt sellaisia päätöksiä valituksenalaisen lautakunnan 28.11.2023 § 69 delegointipäätöksen pohjalta, jossa olisi suoritettu *jätehuollon valvontaa*.

Yhteenveto ja johtopäätökset

Kunnan vuonna 2023 voimassa olleessa hallintosäännössä sekä rakennuslautakunnan delegointipäätöksissä 28.11.2023 § 69 on ollut epätarkkuutta *jätehuollon valvonnan* osalta. Lautakunta on kuitenkin korjannut delegointipäätöksensä 18.4.2024, joten valitus tulee hylätä tarpeettomana.

Rakennuslautakunta toteaa, että koska 1.1.2024 voimaan astuneeseen hallintosääntöön on jäänyt epähuomioissa rakennuslautakunnalle määrättyihin tehtäviin *jätehuollon valvonta*, tulee hallintosääntö tältä osin korjata. Lautakunnalla on tiedossa, että valmistelussa oleva alueidenkäyttölaki (YM057:00/2023, säädösvalmistelu) edellyttää kuntien hallintosääntöjen päivittämistä rakennusvalvonnan osalta.

Valituksessa esitetyt syytökset kunnanvaltuuston puheenjohtajaa, kunnanhallituksen puheenjohtajaa ja kunnanjohtajaa ovat epäasiallisia ja sisältävät kunnialoukkauksen piirteitä. Rakennuslautakunta pyytää hallinto-oikeutta huomioon ottamaan kunnanvaltuuston ja kunnanhallituksen puheenjohtajien kannanoton valitukseen.

Pelkosenniemellä 18.4.2024

Rakennuslautakunta